

Міністерство освіти і науки України

Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

13 травня 2026 р.

Полтава
2026

стимулювання зайнятості, серед яких важливе значення мають грантові програми для молодих підприємців, стимулювання можливостей професійного навчання, перекваліфікації та цифрової освіти [5]. Зокрема, Міністерство молоді та спорту України активно впроваджує ініціативи, спрямовані на підтримку молодіжного підприємництва та соціальної адаптації молоді в умовах воєнного стану [6]. Утім, для забезпечення економічної стабільності молоді в умовах воєнного стану необхідним є комплексний підхід до подолання описаних проблем та забезпечення економічної безпеки молоді, що включає посилення державної підтримки молоді, розвиток програм працевлаштування та створення сприятливих умов для економічного відновлення країни.

Література

1. Варналій З.С., Онищенко С.В., Маслій О.А. Загрози економічній безпеці України в умовах глобалізації. *Конкурентні стратегії безпеки розвитку України у глобальному середовищі*: монографія. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; за заг.ред. А. І. Мокія. Львів, 2019. С. 21-95.
2. Маслій О., Галушка Р. Ієрархічний аналіз ризиків і загроз економічній безпеці України в умовах воєнного стану. *Економічний простір*. 2025. №. 198. С. 69–75. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.198.69-75>.
3. Рівень безробіття та економічні показники України. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/>.
4. Працевлаштування молоді у 2025 році. *Державна служба зайнятості України*. URL: <https://www.dcz.gov.ua>.
5. Маслій О.А., Кудінова А.О., Буряк А.А., Янко А.С., Білько С.С. *Детермінанти економічної безпеки держави в парадигмі цифрового розвитку*: монографія. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 324 с. ISBN 978-617-8768-16-4.
6. Програми підтримки молоді в умовах воєнного стану. *Міністерство молоді та спорту України*. URL: <https://mms.gov.ua>.

УДК 338.246.8:004.77.056.5-053.81(477:4ЄС)

Білько Анастасія Вікторівна, Лісконог Катерина Володимирівна, студентки

Науковий керівник: Білько Станіслав Сергійович,

доктор філософії, старший викладач

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ МОЛОДІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІЗ КРАЇНАМИ ЄС ТА ІМПЛІКАЦІЇ ДЛЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В умовах стрімкої технологічної трансформації цифрові навички населення є одним з найважливіших драйверів суспільно-економічного розвитку країни [1]. Стрімка цифровізація економіки, впровадження технологій обробки великих даних та алгоритмів штучного інтелекту докорінно змінили сучасне життя. Така глобальна цифрова інтеграція не лише відкриває нові можливості, але й створює виклики, що вимагають системного оновлення національних стратегій та якісного підвищення цифрових компетентностей [2]. Питання цифрової грамотності в умовах повномасштабної війни виходить на перший план, адже зараз онлайн-середовище стало не лише способом спілкування, а й місцем навчання та роботи з одного боку, й місцем поширення фейків та пропаганди з іншого. Молодь традиційно вважають найбільш адаптованою до цифрового середовища соціальною групою, адже вона активно

користується соціальними мережами, онлайн-платформами та мобільними сервісами. Водночас, це не завжди свідчить про високий рівень цифрової грамотності. Попри впевнене користування, молоді люди нерідко демонструють недостатній рівень критичного мислення, кібергігієни та здатності протидіяти інформаційним маніпуляціям.

Європейський союз протягом останніх років активно вимірює рівень цифрового розвитку країн через індекс DESI (Digital Economy and Society Index), який відображає рівень їхньої конкурентоспроможності у цій сфері. Він охоплює такі складові, як людський капітал (Human Capital), зв'язок (Connectivity), інтеграція цифрових технологій (Integration of Digital Technology) та цифрові державні послуги (Digital Public Services) [3]. Особливий інтерес для дослідження цифрової грамотності має компонент Human Capital, що визначає рівень базових і поглиблених навичок населення. Згідно з даними Європейської Комісії, у 2022 році лише 54% громадян ЄС віком від 16 до 74 років мали хоча б базові навички, що свідчить про недостатність цифрового розвитку населення серед країн Європи [4]. Україна ж протягом останніх 5 років здійснила масштабний ривок: станом на кінець 2025 року 96% населення володіють цифровими навичками бодай на мінімальному рівні, причому 58% мають вищий за середній рівень. Цей показник впритул наближає нас до середніх показників країн ЄС, де цільовим орієнтиром програми Digital Decade є досягнення рівня у 80% населення з оптимальними цифровими навичками до 2030 року [3, 5].

Серед держав ЄС спостерігається суттєва нерівномірність розвитку цифрової грамотності молоді. Лідерами за рейтингами DESI є Фінляндія, Нідерланди, Ірландія, Данія та Швеція, де високий рівень забезпечується завдяки системному впровадженню ІТ-освіти, розвитку STEM-напрямів та державним програмам підвищення відповідних компетентностей [4]. Наприклад, у Фінляндії технологічне навчання інтегроване в шкільні програми з раннього віку, а медіаграмотність є обов'язковим компонентом освітнього процесу. Натомість країни Південно-Східної Європи, зокрема Румунія та Болгарія, демонструють значно нижчі показники, що пов'язано з нерівномірним доступом до мережевої інфраструктури, недостатнім рівнем комп'ютерної освіти та соціально-економічними проблемами.

Україна формально не входить до системи оцінювання DESI як держава-член ЄС, проте в останні роки активно адаптує європейські інноваційні стандарти [6]. Значимим досягненням стала реалізація масштабного проекту «держава у смартфоні» через платформу «Дія», що є прикладом успішного переведення державних послуг в онлайн. Наша країна входить до числа лідерів за темпами розвитку електронного урядування та вебсервісів. При цьому питання забезпечення належного рівня цифрової грамотності населення є все ще критичним.

Загалом, за аналітичними даними, близько 97% молодих людей в Україні щодня користуються інтернетом, а для переважної більшості онлайн-середовище є основним майданчиком для комунікації, навчання та роботи. Така ситуація створює серйозні виклики національній інформаційній безпеці. Низька обізнаність призводить до поширення фейкових новин, некритичного сприйняття повідомлень, втрати персональних даних, онлайн-радикалізації та фінансового шахрайства. Особливо небезпечним це є в умовах гібридної війни, коли росія кожного дня використовує інтернет-канали для поширення дезінформації серед молоді. Для вирішення цієї проблеми Україна має орієнтуватися на європейські практики. Доцільним є впровадження технологічної цифрової освіти на всіх рівнях навчання, посилення медіаграмотності, розвиток навичок фактчекінгу, формування культури кібергігієни та інтеграція стандартів DigComp [5, 7].

Отже, цифрова грамотність молоді України є не лише освітнім чи технологічним питанням, а й важливим елементом національної безпеки. Порівняльний аналіз із країнами ЄС демонструє, що Україна має значний потенціал у сфері цифрової інтеграції, однак потребує комплексної державної політики щодо розвитку відповідних компетентностей серед молоді. В умовах сучасних інформаційних викликів, саме технологічно грамотна молодь є важливим ресурсом для забезпечення інформаційної стійкості держави та її успішного входження до європейського електронного простору.

Література

1. Чайкіна А., Маслій О., Черв'як А. Сучасні драйвери підвищення економічної безпеки країни в умовах цифрової трансформації. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 2 (49). С. 307–313. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-49>
2. Рудницька О. Комаровський А. Стратегії розвитку компаній-оцінювачів у контексті цифровізації: порівняльний аналіз країн ЄС та України. *Економіка та суспільство*. 2025. 74 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view> (дата звернення 30.04.2026)
3. European Commission. The Digital Economy and Society Index (DESI) and Digital Decade framework. Офіційний портал Європейської Комісії. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi> (дата звернення 30.04.2026)
4. Коваленко О. Іваногва М. Вплив цифрової трансформації на формування критичного мислення молоді в умовах інформаційної війни. *Економіка та суспільство*. 2024.61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/> (дата звернення 30.04.2026)
5. Міністерство цифрової трансформації України. Аналітичний звіт щодо рівня цифрової грамотності населення України.2024. URL: <https://thedigital.gov.ua/> (дата звернення 30.04.2026)
6. Онищенко С.В., Маслій О.А. Цілі цифрового десятиліття ЄС як стратегічні орієнтири цифрової трансформації України. *Сталий розвиток економіки*. 2026. № 2 (59). С. 307–314. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-59-42>
7. Шевченко В. Петренко О. Імплементация європейських стандартів DigComp в освітній процес України. *Інноваційна педагогіка*. 2025. № 78. URL: <https://www.innovpedagogy.od.ua/> (дата звернення 30.04.2026)

УДК 336.7

Сердюк Вікторія Олегівна, студентка
Науковий керівник: **Маслій Олександра Анатоліївна**,
кандидат економічних наук, доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ФІНАНСОВА ТА ЦИФРОВА БЕЗПЕКА МОЛОДІ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабна війна та стрімка цифровізація фінансового сектору економіки актуалізують питання захищеності молодих громадян від зростаючої кількості ризиків і загроз. Фінансова безпека молоді в умовах сьогодення тісно пов'язана з рівнем цифрової грамотності та здатністю протидіяти шахрайським схемам у мережі. Молодь, будучи найбільш активним користувачем цифрових фінансових послуг, досить часто